

ΕΤΟΣ 51ον

19 Ὀκτωβρίου 2003

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 42 (2629)

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΑΙ ΙΛΑΡΟΤΗΤΑ

*«...μή ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης· ἰληρόν
γάρ δότιν ἀγαπᾷ ὁ Θεός»*

Τό καλό δέν εἶναι καλό, ἂν δέ γίνεται μέ καλό τρόπο. Οἱ λογικοὶ ἄνθρωποι κυριευμένοι ἀπό πολὺπλοκα πάθη εἴμαστε περίεργα ὄντα· ἀσταθεῖς στό καλό, μπερδεύουμε τίς ἀρετές μέ τίς κακίες μας μέ ἀποτέλεσμα νά μή γευόμαστε καθαρό καρπό ἀπό κανένα μας κόπο. Ἡ εὐστροφη λογική μας, χρησιμοποιώντας ὡς ὕλη τίς ἐμπαθεῖς διαθέσεις μέ τίς ὁποῖες εἶναι πλημμυρισμένη ἡ ψυχὴ μας, ὀργανώνει συμπεριφορές ἀπό τίς ὁποῖες πλουτίζονται σέ πονηρία ἀκόμη καί οἱ δαίμονες. Μπορεῖ νά κάνουμε πολλὰ καλὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα ὅμως δέν ξεκινοῦν ἀπό καθαρές διαθέσεις. Γι' αὐτό εἶναι μεγάλη χριστιανική ἀρετή ἡ ἀπλότητα –τό ἄπλοστο, ὅπως λέγεται, ἦθος– ἡ καθαρότητα καί ἡ φωτεινότητα τῶν ματιῶν, πού δείχνουν τήν κυριαρχία τῆς καλοσύνης μέχρι τό βαθύ πυθμένα τῆς καρδιάς. Αὐτή τήν ἀπλότητα δίδαξε ὁ Χριστός στοὺς Φαρισαίους, ὅταν τοὺς ἔλεγε νά καθαρίζουν τό ἐντός τοῦ ποτηρίου, δηλαδή τό ἐσωτερικό τῆς καρδιάς τους, γιά νά εἶναι ὅλη ἡ ὑπαρξή τους καθαρή. Αὐτή τήν ἀπλότητα μᾶς διδάσκει σήμερα καί ὁ ἀπ. Παῦλος προτρέποντάς μας, μαζί μέ τοὺς Κορινθίους, νά δίνουμε ἀπλόχερα ἐλεημοσύνη, «μή ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης», ἀλλὰ μέ ἐλευθερία καί ἰληρότητα, δηλαδή, μέ εὐχάριστη διάθεση.

Ἡ μέριμνα γιά τοὺς πτωχοὺς τῆς Ἱερουσαλήμ

Ἡ ἐλεημοσύνη εἶναι μιά φυσική ἀρετή γι' αὐτόν πού δέχθηκε μέσα του τή χάρη τοῦ Θεοῦ, διότι ὁ Θεός, σύμφωνα μέ τόν ψαλμωδό, εἶναι ἐλεήμων. Ὁ ἀπ. Παῦλος κυριαρχημένος ἀπό τό πνεῦμα τῆς ἐλεημοσύνης δέν μπορούσε νά ξεχάσει αὐτοὺς πού περνοῦσαν διάφορους πειρασμούς. Ταυτιζόταν μαζί τους καί συνέπασχε. Αὐτή ἡ εὐαισθησία τῆς καρδιάς του δέν τόν ἄφηνε νά ξεχάσει τοὺς χριστιανούς τῶν Ἱεροσολύμων, οἱ ὁποῖοι ἔχασαν τίς περιουσίες

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Β΄ Κορ. θ΄ 6-11)

Ἡ ἀρετὴ τῆς ἐλεημοσύνης

Ἀδελφοί, ὁ σπειρῶν φειδομένως φειδομένως καὶ θερίσει, καὶ ὁ σπειρῶν ἐπ' εὐλογίαις ἐπ' εὐλογίαις καὶ θερίσει. Ἐκαστος καθὼς προαιρεῖται τῇ καρδίᾳ, μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης· ἰλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός. Δυνατὸς δὲ ὁ Θεὸς πᾶσαν χάριν περισσεῦσαι εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε πᾶσαν ἀντάρκειαν ἔχοντες περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν, καθὼς γέγραπται· «Ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησιν· ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα». Ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν σπέρμα τῷ σπείροντι καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν χορηγήσει καὶ πληθύνει τὸν σπόρον ὑμῶν, καὶ αὐξήσῃ τὰ γενήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν· ἐν παντὶ πλουτιζόμενοι εἰς πᾶσαν ἀπλότητα, ἥτις κατεργάζεται δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν τῷ Θεῷ.

τους, λόγῳ τοῦ ὅτι πίστευσαν στό Χριστό καί ἔγιναν μέλη τῆς Ἐκκλησίας. Πλήρῳ τῆς γνῶσης τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ὑπακοή στό θέλημά Του μέ τῆ στέρνηση ἀκόμη καί τῶν ἀναγκαίων τροφῶν. Γι' αὐτό, ἀναλαμβάνοντας ὁ ἀπ. Παῦλος τὴν ἀποστολή του στά ἔθνη, ἀνέλαβε ταυτόχρονα τὴν ὑποχρέωση νά μὴν ξεχάσει ποτέ τοὺς ὁμοεθνεῖς καί ὁμόθρησκούς του τῆς Ἱερουσαλήμ, πού περνοῦσαν τό μαρτύριο τῆς φτώχειας. Γιὰ τό σκοπό αὐτό συγκεντρῶνε χρήματα ἀπό τίς Ἐκκλησίες πού ἴδρυσε στή Μακεδονία καί τὴν Ἀχαΐα, τά ὁποῖα ἔστειλεν στά Ἱεροσόλυμα.

Οἱ προϋποθέσεις τῆς ἐλεημοσύνης

Ὁ ἀπ. Παῦλος, βέβαια, δέν ἐνδιαφερόταν μόνο γιὰ τίς ὑλικές ἀνάγκες τῶν χριστιανῶν τῆς Ἱερουσαλήμ. Τόν ἐνδιέφερε πιο πολὺ νά μάθουν οἱ χριστιανοὶ τίς προϋποθέσεις τῶν καλῶν ἔργων, τό σωστό τρόπο μέ τόν ὁποῖο πρέπει νά ἐνεργοῦμε τίς ἀρετές. Γι' αὐτό, ἀφοῦ προτρέπει μέ πολλοὺς τρόπους τοὺς Κορινθίους νά συγκεντρώσουν ὅσο μποροῦν πιο πολλὰ χρήματα, κατόπιν τοὺς ὑπογραμμίζει ὅτι αὐτό δέν πρέπει νά τό κάνουν «ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης», ἀλλὰ μέ ἐλευθερία· «ἐκαστος καθὼς προαιρεῖται τῇ καρδίᾳ» καί μέ εὐχάριστη διάθεση, μέ πηγαία χαρά, διότι ὁ Θεὸς «ἰλαρὸν δότην ἀγαπᾷ». Ἡ φράση πού λέει ὁ ἀπ. Παῦλος εἶναι μιά μικρὴ παραλληλαγὴ ἐνός στίχου ἀπό τίς Παροιμίες τοῦ Σολομώντα, ἡ ὁποῖα λέει: «ἄνδρα ἰλαρὸν καὶ δότην εὐλογεῖ ὁ Θεός» (Παροιμ. 22, 8α). Ὁ τονισμὸς τῆς «ἰλαρότητας», ὅταν προσφέρουμε στοὺς ἄλλους κάτι ἀπό αὐτά πού βρίσκονται στά χέρια μας, εἶναι μιά βασικὴ διδασκαλία μέσα στήν Π. Διαθήκη, πού δηλώνει τό πόσο βασικὸ πρᾶγμα εἶναι τό νά κάνουμε τό καλὸ μέ πηγαία καλὴ διάθεση. Στὴ Σοφία Σειράχ χαρακτηριστικὰ λέγεται: «ἐν πάσῃ δόσει ἰλαρῶσον τό πρόσωπόν σου» (35,8). Σέ κάθε δωρεὰ πού δίνουμε νά κάνουμε ἰλαρὸ καί εὐχάριστο τό πρόσωπό μας.

Μετάφραση τῆς Ἀποστολικῆς περικοπῆς

Ἀδελφοί, ἐκεῖνος πού σπέρνει μέ οικονομίαν, θά θερίσῃ καί μέ οικονομίαν, καί ἐκεῖνος πού σπέρνει μέ ἀφθονίαν, θά θερίσῃ καί μέ ἀφθονίαν. Ὁ καθένας ἄς δίνη ὅ, τι τοῦ λέγει ἡ καρδιά του, **ὄχι μέ λύπην ἢ ἀναγκαστικά, διότι ὁ Θεός ἀγαπᾷ τόν καρῶπόν δωρητήν.** Καί ὁ Θεός εἶναι δυνατός νά σᾶς χορηγήσῃ κάθε δῶρον μέ ἀφθονίαν ὥστε, ἔχοντες πάντοτε αὐτάρκειαν εἰς τό κάθε τι, νά δίνετε μέ ἀφθονίαν γιά κάθε καλόν ἔργον, καθὼς εἶναι γραμμένον, «Ἐσκόρπισε, ἔδωκε εἰς τοὺς πτωχοὺς, ἡ ἀγαθοεργία του μένει αἰωνίως». Ἐκεῖνος δέ πού χορηγεῖ σπόρον εἰς τόν σπορέα καί ψωμί διά τροφήν, θά χορηγήσῃ καί θά πληθύνῃ τόν σπόρον σας καί θά αὐξήσῃ τοὺς καρπούς τῆς ἀγαθοεργίας σας, ὥστε πλουτιζόμενοι μέ κάθε τρόπον θά μπορῆτε νά ἀσκῆτε κάθε εἶδους γενναιοδωρίαν, ἡ ὁποία διά μέσου ἡμῶν παράγει εὐχαριστίαν εἰς τόν Θεόν.

(Ἐκ τῆς μεταφράσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης τῶν ἀειμνήστων καθηγ. Β. Βέλληα, Ἀρχιμ. Εὐδ. Ἀντωνιάδου, Ἀμ. Ἀλιβιζάτου, Γερ. Κονιδάρη, Ἔκδ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ).

Φυσικά, κανεῖς δέν μπορεῖ νά κάνει τό πρόσωπό του ἰληρό, ὅταν δέν ἀγαπᾷ αὐτό πού κάνει. Ἐπίσης, δέν μπορεῖ νά θεωρεῖται πράξη ἀρετῆς κάτι τό ὁποῖο γίνεται μέ σκυθρωπό καί στενοχωρημένο πρόσωπο, διότι ἡ σκυθρωπότητα δείχνει ὅτι ἡ πράξη μας αὐτή δέν εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς καλῆς μας προαιρέσεως, δέν εἶναι πράξη πού ἀγαπᾷμε, ἀλλήλα εἶναι ὁ στυφός καρπός κάποιας «ἀνάγκης», πού μᾶς δημιουργεῖ «ἠλύπη».

Ὅ,τι καί νά κάνουμε πιεζόμενοι, καταναγκαζόμενοι, δέν ἔχει ἀξία. Οἱ ἐντολές τοῦ Χριστοῦ ἀπαιτοῦν ὡς προϋπόθεση τήν ἐλευθερία, διότι πραγματοποιοῦνται ἀπό ἐλευθέρους ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι τίς ἀγαποῦν καί μέ χαρά ἀγωνίζονται νά τίς τηρήσουν. Αὐτό ἰσχύει γιά ὅλες τίς ἐντολές, ἰδιαίτερα ὁμῶς ἰσχύει γιά τήν ἐλεημοσύνη, διότι μέ αὐτήν ἀκουμπᾷμε τήν πληγωμένη ἀξιοπρέπεια τῶν οικονομικά ἀσθενῶν ἀνθρώπων. Γι' αὐτό χρειάζεται νά γίνεται μέ ἐλευθερία καί ἰληρότητα, ζεστή διάθεση καί πολὺ διάκριση, χωρὶς νά ἀφήνεται ἡ ἐντύπωση σ' αὐτόν πού δέχεται τήν ἐλεημοσύνη ὅτι εἶναι κοινωνικά ὑποδέσμερος ἀπό αὐτοῦ πού τόν ἐλεοῦν.

Ὁ Θεός ἀγαπᾷ «ἰληρόν δότην», γι' αὐτό κι ἐμεῖς πρέπει νά ἔχουμε πάντα στό νοῦ μας τό ῥόγο τῆς Σοφίας Σειράχ: «ἐν πάσῃ δόσει ἰληάρωσον τό πρόσωπόν σου».

π. Θ.Α.Β.

19 Ὀκτωβρίου 2003: ΚΥΡΙΑΚΗ Γ' ΛΟΥΚΑ
Ἰωήλ προφήτου (800 π.Χ.), Οὐάρου μάρτυρος († 307).
Ἦχος: α' – Ἐωθινόν: Ζ' – Ἀπόστολος: Β' Κορ. θ' 6-11 – Εὐαγγέλιον: Λουκ. ζ' 11-16.
Ἡ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ: 26 Ὀκτωβρίου, ΣΤ' Λουκά.
Ἀπόστολος: Β' Τιμ. β' 1-10 – Εὐαγγέλιον: Λουκ. π' 27-39.

Λειτουργικά στιγμιότυπα (43)

Η ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

«Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς...»

Σέ κάθε ιερή ἀκολουθία τῆς Ἐκκλησίας καί σέ κάθε ιεροπραξία πάντα λέγεται τό «Πάτερ ἡμῶν...». Εἶναι ἡ θεοπαράδοτη προσευχή, πού τήν δίδαξε στούς μαθητές του ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, γι' αὐτό καί λέγεται Κυριακή προσευχή. Στή θεία Λειτουργία, σ' αὐτήν ἀκριβῶς τή θέση, ὅταν ἐτοιμαζώμαστε καί πλησιάζουμε στή θεία Κοινωνία, φανερώνομε καί ὁμολογοῦμε πῶς, σάν παιδιά τοῦ Θεοῦ καί σάν ἀδελφοί, ἐρχόμαστε νά καθήσουμε στό τραπέζι τῶν θείων μυστηρίων· «Διά τῆς προσευχῆς», γράφει ὁ ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής, «δι' ἧς πατέρα καλεῖν τόν Θεόν ἀξιούμεθα, τήν ἐν χάριτι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος υιοθεσίαν» φανερώνομε. Μέ τήν Κυριακή προσευχή, μέ τήν ὁποία γινόμαστε ἄξιοι νά λέμε τό Θεό πατέρα μας, φανερώνομε ὅτι, μέ τή χάρι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος στό θεῖο βάπτισμα πραγματικά γίναμε καί εἴμαστε παιδιά τοῦ Θεοῦ. Μονιασμένοι λοιπόν τώρα καί δεμένοι σέ μιὰ ἀδελφότητα, μέ τοὺς ἀκατάλυτους δεσμούς, πού τοὺς χαλκεύει ὄχι ἡ φυσική συγγένεια, ἀλλά τό αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὅλη ἡ λειτουργική σύναξη λέμε τό «Πάτερ ἡμῶν...».

Τό «Πάτερ ἡμῶν...», ὅπως καί τό «Πιστεύω...», λέγεται ἀπ' ὄλο τό λαό ἢ ἔστω ἀπό τό χορό τῶν ψαλτῶν. Στό τέλος ὁ λειτουργγός ἀπό τό ἱερό Βῆμα λέει τήν ἐκφώνηση· «Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καί ἡ δύναμις καί ἡ δόξα, τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καί ἀεὶ καί εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων». Οὐράνιε Πατέρα μας, ἄκουσε τά αἰτήματά μας, γιατί ἐσύ ἔχεις τήν ἐξουσία καί τή δύναμη καί σέ σένα ἀνήκει ἡ δόξα, τόν Πατέρα καί Υἱό καί τό Ἅγιο Πνεῦμα, τώρα καί πάντα καί στοὺς ἀτελεύτητους αἰῶνες. Ὁ χορός τῶν ψαλτῶν ἀπαντᾷ πάλι μέ τό «Ἀμήν», ἐπιβεβαιώνοντας τό λόγο τοῦ λειτουργοῦ ἱερέα. Ἡ Κυριακή προσευχή εἶναι ἓνα αὐτούσιο κομμάτι τῆς Ἁγίας Γραφῆς μέσα στή θεία Λειτουργία· λόγος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, «τύπον καί εἶδος αἰτημάτων ἐπιφαίνοντος, καί διδάσκοντος πῶς δεῖ καί ὑπὲρ τίνος χρή προσεύχεσθαι». Ὁ θεῖος Διδάσκαλος μᾶς ἔδωκε τύπο προσευχῆς καί μᾶς δίδαξε πῶς νά προσευχώμαστε καί τί νά ζητοῦμε στήν προσευχή μας. Ὅταν στήν «ἐπί τοῦ ὄρου» ὁμιλία ἔφτασε νά μιλήσῃ γιά τήν προσευχή, εἶπε στοὺς μαθητές του· «Οὕτως οὖν ὑμεῖς προσεύχεσθε». Ἀμήν.

† Σ.Κ.Δ.

ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ «ΦΩΝΗΣ ΚΥΡΙΟΥ»: Κάθε Σάββατο καί ὥρα 6.00 μ.μ. γίνεται τό κήρυγμα τῆς «Φωνῆς Κυρίου», στόν Ἱ. Ναό Ἁγίας Εἰρήνης (ὁδ. Αἰόλου) Ἀθήνα. Προνεγίται ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ, στήν ὁποία περιστασιακῶς θά χοροσταεῖ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος καί θά ὁμιλεῖ.

«ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ», ἑβδομαδιαῖο φύλλο ὀρθοδόξου πίστεως καί ζωῆς τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Ἱαοῖου 1, 115 21 Ἀθήνα. Ἐκδότης - Διευθυντής: Ἐπίσκοπος Φαναρίου Ἀγαθάγγελος. Σύνταξη, τηλ. 210.7272.331. Διεκπεραίωση, τηλ. 210.7272.388. Ὑπό τῶν ἱερῶν ναῶν διανέμεται δωρεάν. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἡ «ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ» σ' ὄλο τόν κόσμο ἴντερνετ: <http://www.apostoliki-diakonia.gr>